

การติดตามและการฟื้นฟูการปนเปื้อนสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้

โดย ส่วนน้ำเสียอุตสาหกรรม สำนักจัดการคุณภาพน้ำ

กรมควบคุมมลพิษได้ลงพื้นที่จ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายให้ชาวบ้านคลิตี้จำนวน 22 คน เป็นเงินรายละ 177,199.55 บาท เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2556 ณ บ้านคลิตี้ล่าง ตำบลชะแล อำเภอลำปาง จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ นายวิเชียร จุ่งรุ่งเรือง เป็นประธานการมอบเงิน ในการนี้ กรมควบคุมมลพิษได้มีการจัดกิจกรรมเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการทำเหมืองแร่ฟื้นฟูห้วยคลิตี้กับชาวบ้านคลิตี้ล่าง ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ชาวบ้านต้องการให้กรมควบคุมมลพิษดำเนินการฟื้นฟูให้เร็วที่สุด และในการฟื้นฟูนั้นจะต้องเกิดผลกระทบน้อยที่สุด เพื่อที่ชาวบ้านจะสามารถกลับมาใช้ประโยชน์ในลำห้วยได้เหมือนเดิม

2. ในการแก้ไขปัญหาห้วยคลิตี้ ยังขาดการมีส่วนร่วมจากชาวบ้าน เนื่องจากชาวบ้านยังไม่เข้าใจประเด็นของการดำเนินการ ดังนั้น จึงควรทำความเข้าใจกับชาวบ้านในประเด็นต่างๆ ก่อนที่จะดำเนินการ

ภาพที่ 1 อธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็นประธานการมอบเงินชดเชยค่าเสียหายให้ชาวบ้านคลิตี้จำนวน 22 คน เป็นเงินรายละ 177,199.55 บาท

ภาพที่ 2 กรมควบคุมมลพิษได้มีการจัดกิจกรรมเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการทำเหมืองแร่ฟื้นฟูห้วยคลิตี้กับชาวบ้านคลิตี้ล่าง

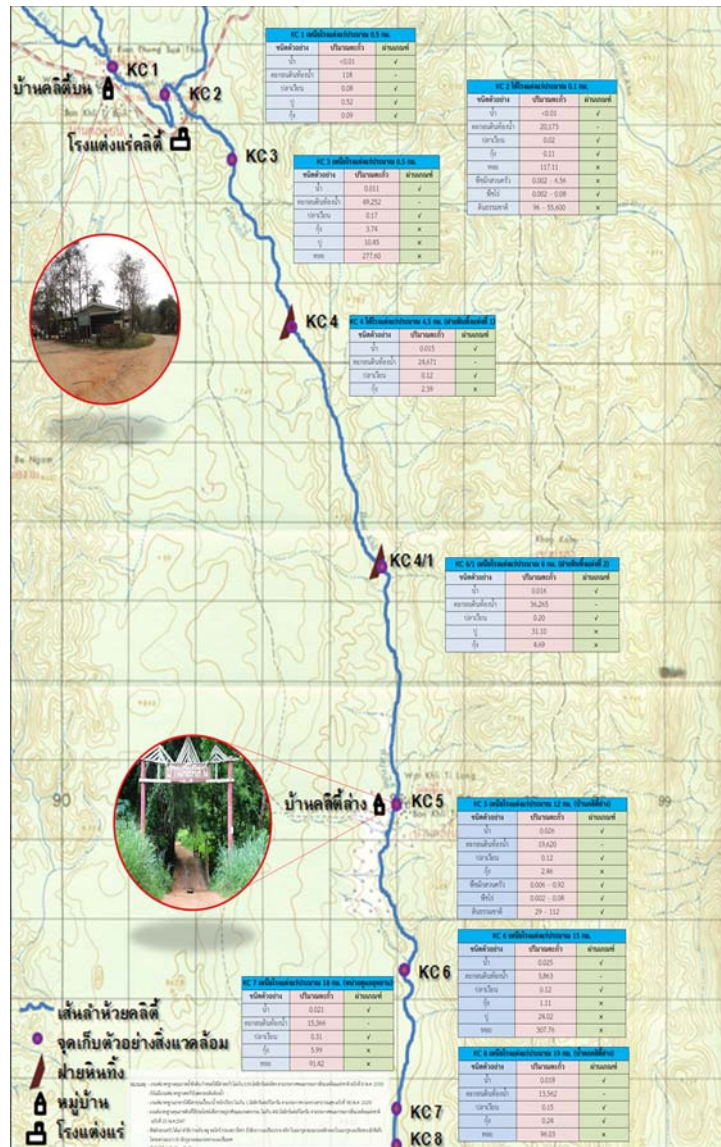
เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง นอกจากนี้ชาวบ้านยังต้องการให้องค์กรพัฒนาเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานฟื้นฟูห้วยคลิตี้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

3. การประชาสัมพันธ์ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมห้วยคลิตี้ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาทางวิชาการทำให้ชาวบ้านเข้าใจยาก จึงควรใช้ภาษาที่ชาวบ้านสามารถเข้าใจได้ง่าย และขอให้มีเจ้าหน้าที่อธิบายผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมในแต่ละครั้งให้ชาวบ้านเข้าใจ

4. ควรนำกรณีแก้ไขปัญหาห้วยคลิตี้เป็นต้นแบบในการจัดการปัญหามลพิษอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายกัน

กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบปริมาณตะกั่วในสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ 4 ครั้ง/ปี (เดือนมีนาคม มิถุนายน กันยายน และธันวาคม) และได้มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโดยการปิดประกาศ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านคลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ วัดคลิตี้ล่าง และเว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ

ผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ ต.ชะแล อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี
(ใช้ + ครอบคลุมองค์ฯ 55 / ผลิต 55 / ครัวเรือน 55)

ภาพที่ 3 โปสเตอร์ผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ ตำบลชะแล อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ซึ่งจากผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำ ตะกอนดินท้องน้ำ สัตว์น้ำ และพืชผัก ในปี พ.ศ. 2555 ตลอดทั้งปี จำนวน 4 ครั้ง (มีนาคม มิถุนายน กันยายน และธันวาคม) สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ปริมาณตะกั่วในน้ำ บริเวณเหนือโรงแต่งแร่ (KC 1) มีค่าปริมาณตะกั่วปนเปื้อนน้อยกว่า 0.01 มิลลิกรัมต่อลิตร ส่วนบริเวณใต้โรงแต่งแร่ลงมา (KC 2 – KC 8) มีค่าอยู่ในช่วงน้อยกว่า 0.01 – 3.653 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งมีค่าที่เกินมาตรฐานส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงฤดูฝนและมีน้ำหลาก (เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน 0.05 มิลลิกรัมต่อลิตร)

2. ปริมาณตะกั่วในตะกอนดินท้องน้ำ บริเวณเหนือโรงแต่งแร่ ณ จุดเก็บตัวอย่าง KC1 มีปริมาณตะกั่วในตะกอนดินท้องน้ำ 118 - 188 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม เนื่องจากเป็นจุดเก็บตัวอย่างอ้างอิงที่ไม่ได้รับผลกระทบและบริเวณจุดเก็บตัวอย่างบริเวณใต้โรงแต่งแร่ลงมา KC 2 – KC 8 มีค่าปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 3,863 – 82,681 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม โดยตรวจพบสูงสุดคือจุดเก็บตัวอย่าง KC 4/1 (ฝ่ายหินทิ้งแห่งที่ 2)

3. ปริมาณตะกั่วในสัตว์น้ำ จากการตรวจสอบการปนเปื้อนของ ปลา กุ้ง หอย และปู จำนวน 33 ตัวอย่าง พบว่า 1) ปลา มีค่าปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 0.00013 – 0.08364 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก 2) กุ้ง มีค่าปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 0.1108 – 5.9851 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก 3) หอยมีค่าปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 96.034 – 307.76 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก และ 4) ปูมีค่าปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 0.51699 – 31.103 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก (ค่ามาตรฐานอาหาร ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข กำหนดให้มีสารตะกั่วไม่เกิน 1 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม)

4. ปริมาณตะกั่วในพืชผัก จากการเก็บตัวอย่างพืชผักจำนวน 48 ตัวอย่าง แบ่งเป็นบริเวณหมู่บ้านคลิตี้บนจำนวน 29 ตัวอย่าง และคลิตี้ล่างจำนวน 19 ตัวอย่าง พบว่าพืชผักบริเวณหมู่บ้านคลิตี้บนมีปริมาณสารตะกั่วอยู่ในช่วง 0.00242 – 6.5605 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก ซึ่งมีตัวอย่างเกินค่ามาตรฐานจำนวน 4 ตัวอย่าง เป็นพืชประเภท ตะไคร้ ผักชีฝรั่ง และกะเพรา ซึ่งปลูกในบริเวณบ้านคนงานเหมืองพื้นที่โรงแต่งแร่คลิตี้เดิม ส่วนบริเวณพื้นที่อาศัยอื่นๆ พืชผักมีปริมาณสารตะกั่วไม่เกินค่ามาตรฐาน (มาตรฐานอาหารที่มีสารปนเปื้อนตามมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้ไม่เกิน 1 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก) และบริเวณหมู่บ้านคลิตี้ล่างมีค่าอยู่ในช่วง 0.00176 – 0.92435 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก ซึ่งมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานฯ สามารถบริโภคได้ตามปกติ